

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MÜZİK ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ÖZYETERLİK İNANÇLARININ İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Turgay Tunç
Bülent Ecevit Üniversitesi
Devlet Konservatuvarı
Zonguldak
turgaytunc@hotmail.com

Doç. Dr. Ferit Bulut
Niğde Üniversitesi
Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Niğde
feritbulut@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının incelenmesi ve müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının cinsiyet ile sınıf düzeyi değişkenlerine göre karşılaştırılmasıdır. Araştırmada nicel araştırma tekniklerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Model uyarınca, veri toplamak amacıyla, bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören öğrencilere, Özmentes'in (2011) geliştirdiği "Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeği" uygulanmıştır. Çalışma grubunu, 23 birinci sınıf, 28 ikinci sınıf, 18 üçüncü sınıf ve 31 dördüncü sınıf olmak üzere toplam 100 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin çözümlenmesinde, aritmetik ortalama, frekans, yüzde, t testi ve ANOVA istatistik analizleri kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; Müzik öğretmeni adaylarının, müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının yüksek olduğu vesöz konusu inançlarında cinsiyet ile sınıf düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Müzik Öğretmeni Adayı, Müzik Öğretimi, Özyeterlik İnancı.

INVESTIGATION OF MUSIC TEACHING EFFICACY BELIEFS OF PRE-SERVICE MUSIC TEACHERS

Abstract

The purpose of this study was to investigate pre-service music teachers' music teaching efficacy beliefs and to compare their music teaching efficacy beliefs regarding gender and grade level. In the study, survey method, which was one of the quantitative data analysis procedures, was used. "Music Teaching Self-Efficacy Instrument" developed by Ozmentes (2011) was administered to Turkish pre-service music teachers who enrolled in a faculty of education. Participants were 100 pre-service teachers sampled from the first (n=23), second (n=28), third (n=18) and fourth grades (n=31). In this study, mean, frequencies and percentages, t-test and ANOVA carried out for the data obtained from the instrument. The results revealed that pre-service teachers had considerably high music teaching efficacy beliefs and there was no significant difference in scores with respect to gender and grade level variables.

Keywords: Pre-service Music Teacher, Music Teaching, Self Efficacy Belief.

GİRİŞ

Özyeterlik, bireyin herhangi bir olay, olgu, durum karşındaki kişisel tepkilerini, belirlenen bir işi yapabilmesine ilişkin gücünü ve bilgisini tespit etmede karşımıza çıkan önemli bir kavramdır. Özyeterliğin kavramsal temelleri, Bandura'nın sosyal öğrenme kuramına dayanmaktadır. Bu kurama göre özyeterlik bireyin farklı durumlar ile baş etme, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri düzenleyip, başarılı olarak yapma kapasitesi hakkında kendi algılayışı, inancı ve yargısıdır (Gürcan, 2005).

Luszczynska, Scholz ve Schwarzersosyal öğrenme kuramına göre insan davranışlarının ve motivasyonunun yoğun bir sağduyu ile düzenlendiğini ve bunun sonucu olarak özyeterliğin insan davranışlarını düzenleyen birincil faktör olduğunu belirtmektedir (Uysal, 2013). Güçlü bir özyeterlik başarı ve iyilik halinin oluşmasını ve en önemlisi kişisel gelişimi ve becerilerin çeşitlenmesini sağlar (Yıldırım ve İlhan, 2010). Jerusalem, olumlu özyeterlik beklentisinin motivasyonu arttırdığını, yeni ve zor görevlerle başa çıkabilmeyi sağladığını ve çaba harcamaya istekli kıldığını; olumsuz özyeterlik beklentisinin ise kişinin kendi inisiyatifi ile davranmamasına ya da yapılan bir işi sonuçlandırmadan bırakmasına neden olduğunu belirtmektedir (Yılmaz, Gürçay ve Ekici, 2007). Bu görüşlerden hareket ile özyeterliği sağlam olan bireylerin görevlerini yerine getirirken karşılaştıkları sorunları çözmek için çeşitli yaklaşımlar geliştirebildikleri söylenebilir.

Özyeterliği etkileyen ve bireyin özyeterliğini destekleyen bir diğer önemli kavram ise inançtır. İnanç kavramının literatürde farklı tanımları bulunmaktadır. Bu tanımlar;

- “Deneyimlerin oluşturduğu davranışlara yön veren zihinsel yapılarıdır” (Sigel, 1985).
- “Bir kişinin doğru kabul ettiği bilgilerdir” (Koballa ve Crawley, 1985).
- “Doğru olduğu hissedilen, psikolojik olarak kişinin dünya hakkında sahip olduğu anlayışlar, varsayımlar ve önermelerdir” (Richardson, 2003) şeklindedir.

İnançlar; tutumlar ve diğer inanışlarla karmaşık bağlantılar içerir ve bu bağlantılar bir bireyin yaşamını yönlendiren değerleri oluşturur (Pajares, 1992). Dolayısıyla inançlar; bireyin hayatı boyunca aldığı kararlar, seçimler ve davranışlar üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Pajares, 1992; Hofer ve Pintrich, 1997). Goodenough'a göre inançlar geleceği değerlendirmeye yön veren, alınan kararlara destek olarak gösterilen ya da diğerlerinin davranışları hakkında verilen kararların altında yatan kavramlardır (Atay, 2003). Bu doğrultuda inançların da öz yeterlik gibi bireyin yaşantısında vazgeçilmez bir önemi olduğu söylenebilir.

Özyeterlik inancı ise öğrencilerin kendi kendilerini anlamada yardımcı olan önemli kavramlardan biridir (Başaran, 1996). Özyeterlik inançları, öncelikle insanların hangi alanda çalışmak istediği konusundaki seçimleri ile kişilerin düşünce biçimlerini ve duygusal tepkilerini etkiler, insanın bir işi bitirmeye ve o işteki güçlükler ile mücadele etmeye yönelik ne kadar çaba harcaacağını belirler (Özmenteş, 2011). Kısaca bu inançlar, bireylerin nasıl düşündüklerini, nasıl davrandıklarını, neler hissettiklerini ve kendilerini nasıl motive ettiklerini oldukça etkilemektedir (Bandura, 1994). Lee'ye göre bireylerin, diğer bireyleri gözlemlemeleri ya da başkalarının yorumlarını dinleme sonucunda da öz-yeterlik inançları gelişmektedir (Günhan ve Başer, 2007).

Öğretmenlik, özel bir yetişme programı ile elde edilen; özel bilgi, duygu ve hünere sahip olmayı gerektiren kendine özgü bir meslektir (Temiz, 2001). Bu meslek, yalnızca öğretmekten ibaret değildir, onu yapanın kişiliği, bilgisi, toplumsal ilişkiler dokusu ve yaşam felsefesi ile bütünleşen/bütünleşmesi gerekir. Bu nedenle öğretmen olacaklar belli kişilik özelliklerine de sahip olmalıdır (Celep ve diğerleri, 2005). Öğretmenlerin bu zor ve önemli görevi yerine getirebilmeleri için de öğretmenlik mesleğinin inceliklerini, kurallarını ve kişilik özelliklerini kazanmış olmaları gerekmektedir (Ertuğrul, 2006). Günümüzde öğretmenlere öğrenmeyi sağlamaya yardımcı olma görev ve sorumluluğunun yanında, öğrencilerin özelliklerini anlama, öğrencilerin gereksinimlerini karşılama, değerler geliştirme, insan ilişkilerini geliştirme, meslek seçimi ve boş zamanların değerlendirilmesinde danışmanlık yapma, kaynak arama, teknolojik duyarlılık görev ve sorumlulukları da yüklenmiştir (Türkoğlu, 2005). Bu nedenler ile öğretmenlerin özyeterlik inançları daha da önem kazanmış durumdadır. Çünkü öğretmenlerin özyeterlik inançları ise sınıf içi etkinlikleri nasıl oluşturduklarını ve uyguladıklarını etkileyen en önemli faktörlerdendir. Bu nedenle öğretmenlerin özyeterlik inançları son yıllarda üzerinde çok durulan ve tartışılan konulardan biridir. Gibson ve Dembo'nun (1984) yaptıkları çalışmada,

özyeterlik inançları yüksek olan öğretmenlerin akademik etkinliklere daha çok zaman ayırdıkları, öğretmek için daha fazla çaba gösterdikleri ve daha etkili öğrenme ortamları oluşturdukları ortaya çıkmıştır.

Tüm öğretmenlik alanlarında olduğu gibi müzik öğretmenliğinde de öğretmenlerin özyeterlik inançlarının yüksek olması önemlidir. Çünkü, öğrencilerin müziksel davranışlarında istedik yönde kalıcı izli değişiklikler oluşturma görevi müzik öğretmenin sorumluluğundadır. Özyeterlik inancı yüksek olan müzik öğretmenlerinin müziksel etkinliklere daha çok zaman ayırıp, müzik öğretimi için daha fazla çaba gösterip, daha etkili müziksel öğrenme ortamları oluşturarak bu sorumluluğu daha bilinçli bir şekilde yerine getirecekleri düşünülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin özyeterlik inançlarının incelenmesi ise onların müzik öğretimi performanslarında;

- Nasıl düşündüklerini,
- Nasıl davrandıklarını,
- Neler hissettiklerini ve
- Kendilerini nasıl motive ettiklerini tespit edebilmek için önemlidir.

Belirtilen tespitlerin hizmet içi aktif müzik öğretmenliğine başlanmadan önce yapılması ise müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretime yönelik özyeterlik inançlarındaki eksikliklerin belirlenip giderilebilmesi ve onların hizmet içine özyeterlik inançları yüksek olarak katılabilmeleri açısından ayrı bir önem taşımaktadır. Bu önem doğrultusunda araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretime yönelik özyeterlik inançları incelenmiş ve söz konusu inançlarının cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre farklılık gösterme durumu tespit edilmiştir.

YÖNTEM

Araştırma tarama modelinde desenlenmiş ve ilgili veriler kaynak taraması yapılarak ve çalışma grubuna “Müzik Öğretime Yönelik Özyeterlik Ölçeği” (Özmenteş, 2011) uygulanarak elde edilmiştir. Söz konusu ölçek iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısım cinsiyet ve sınıf düzeyi, ikinci kısım ise müzik hakkındaki özyeterlik inançları anketini içermektedir. Bu kısımda kavramsal düzeyde çalgı eğitimi, ses eğitimi, müzik kuramları öğretimi, müzik öğretim yöntemlerini uygulayabilmek ile ilgili verilen ifadeler vardır. Ölçek, 23 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı; $\alpha = .86$ 'dır. Pallant'a (2007) göre bu değer, bu çalışma için kabul edilebilir bir değerdir.

Araştırmanın çalışma grubunu; Orta Anadolu'da bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören 100 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Müzik öğretmeni adaylarının; 23'ü birinci, 28'i ikinci, 18'i üçüncü ve 31' dördüncü sınıf öğrencisidir. 53'ü kız ve 47'si erkektir.

Araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının özyeterlik inançlarına ve bu inançların cinsiyet ile sınıf değişkenlerine göre farklılıklarına yönelik verilerin çözümlenmesinde, aritmetik ortalama, yüzde, frekans dağılımları, t testi ve anova istatistik analizleri kullanılmıştır.

Ölçekte yer alan aralıkların eşit olduğu (4/5) düşüncesinden hareket ederek seçeneklere ait sınırlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

<u>Seçenek Sınırı</u>		
Hiç Katılmıyorum	(1)	1.00 -1.80
Katılmıyorum	(2)	1.81 - 2.60
Kararsızım	(3)	2.61 - 3.40
Katılıyorum	(4)	3.41 - 4.20
Tamamen Katılıyorum	(5)	4.21 - 5.00

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma bulguları tablolar oluşturularak yorumlanmıştır.

Tablo 1: Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançları

No	Maddeler	\bar{X}	ss
1	Müzik derslerinde çalgı kullanma konusunda yeterliyim.	3.88	1.10
2	Müzik derslerinde öğrencileri derse etkili bir biçimde motive edebileceğimi düşünüyorum.	4.22	0.82
3	Ses eğitimi konusunda yeterliyim.	3.60	0.94
4	Müzik derslerinde öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirebileceğime inanıyorum.	4.24	0.68
5	Müzik derslerinde kullanılabilecek değişik öğretim yöntemlerini uygulama konusunda kendimi yeterli hissetmiyorum .	2.83	1.32
6	Müzik derslerinde öğrencilere doğru solfej yaptırabilirim.	4.38	0.65
7	Bir müzik çalgısını öğrencilerime doğru bir biçimde öğretebilecek yeterliliğe sahibim.	4.27	0.81
8	Bir müzik topluluğunu başarı ile yönetebilirim	3.85	0.94
9	Belirli gün ve haftalarda müziksel etkinlikleri düzenlemek konusunda yeterli değilim .	3.59	1.09
10	Bir müzik parçasını kendim öğrenecek kadar yeterliyim.	4.18	1.09
11	Müzik derslerinde öğrencilerime çeşitli ritmik etkinlikler yaptırabilirim.	4.47	0.66
12	Müzik derslerinde öğretim teknolojilerini kullanma konusunda yeterli değilim .	3.38	1.20
13	Bir okul şarkısını öğrencilerime doğru bir biçimde öğretebileceğime inanıyorum.	4.52	0.76
14	Müzik derslerinde sesimi etkili bir biçimde kullanabilirim.	4.25	0.87
15	İstiklal Marşını doğru bir biçimde yönetebilirim.	4.53	0.74
16	Bir okul şarkısını ritmik eşlik yaptırarak çalıştırabilirim.	4.27	0.79
17	Bir okul şarkısına çalgı ile eşlik edebilecek yeterliliğe sahip değilim .	3.79	1.31
18	Müzik dersleri sayesinde öğrencilerime müziği sevdirebileceğimi düşünüyorum.	4.62	0.65
19	Müzik öğretiminde sürekli daha iyi öğretim yolları bulabilecek yeterliliğe sahibim.	4.20	0.72
20	Öğrencilerin müzik ile ilgili sorularını doyurucu bir şekilde cevaplayabilirim.	4.13	0.72
21	Bir öğrenci herhangi bir müzik kavramını öğrenme konusunda güçlük çekiyorsa, o öğrencinin o kavramı daha iyi anlamasına nasıl yardımcı olabileceğimi bilemiyorum .	3.60	1.07
22	Müzik derslerinde konuları başarılı bir biçimde öğretmeyeceğimi düşünüyorum.	3.82	1.31
23	Müzik derslerinde öğretmek için yeterli şarkı dağarcığına sahibim.	3.87	1.06
Genel Ortalama		4,02	0,93

Tablo 1’de yer müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları genel ortalama doğrultusunda incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının ($\bar{X}=4,02$) olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekte katılıyorum seçeneğine denk gelmektedir. Bu bulgular doğrultusunda müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının genel olarak yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 2. Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılık Durumu

Değişken	N	\bar{X}	ss	t	p	
Cinsiyet	Kız	53	4,01	0,41	0,18	0,86
	Erkek	47	4,03	0,54		

*P>0,05

Tablo 2’de görüldüğü gibi, örneklem grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarının özyeterlik inançları cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir [(t(98)=.18, p=.86> .05]. Her iki grubun aritmetik ortalamaları dikkate alındığında ise, erkeklerin aritmetik ortalamalarının ($\bar{X} = 4.03$), kızlara göre ($\bar{X} =$

4.01) yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulgu, Çevik (2010), Ritchie ve Williamon'un (2007) çalışmalarındaki bulgularla benzerlik göstermiştir.

Tablo 3: Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılık Durumu

Değişken	N	\bar{X}	F	P	
Sınıf	1	23	3,91	0,58	0,63
	2	28	4,03		
	3	18	4,07		
	4	31	4,07		

*P>0,05

Tablo 3'de görüldüğü gibi, örneklem grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarının özyeterlik inançları sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak $p>0,05$ ($p=0,63$) olduğundan anlamlı farklılık göstermemektedir. Aritmetik ortalamalar dikkate alındığında ise 3. ve 4. sınıf öğretmen adaylarının özyeterlik inançlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Araştırmada elde edilen bulgulara göre;

- Müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının yüksek olduğu,
- Müzik öğretmeni adaylarının, müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarında cinsiyete ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık olmadığı, sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öneriler

Araştırma sonuçları doğrultusunda;

- Müzik öğretmenliğine yönelmek isteyen ve özyeterlik inancı yüksek müzik öğretmeni adaylarının daha önceki eğitim kademelerinde belirlenmesi, bu mesleğin eğitimini almaları için özendirilmeleri ve desteklenmeleri,
- Müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları kendi öğrenme süreçlerine olumlu veya olumsuz olarak yansıdığından söz konusu inançların lisans eğitiminin başında, lisans eğitimi devam ederken ve lisans eğitiminin sonunda belirlenmesi ve değerlendirilerek eğitim öğretim etkinliklerine yön verilmesi,
- Öğretmen adaylarının müzik öğretimiyle ilgili deneyim kazanmalarına yönelik olarak Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerini dört yıllık lisans eğitiminin her döneminde alabilmelerinin sağlanması,
- Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik özyeterlik inançlarını yüksek tutmak için ilgili alan eğitimi derslerinde ve fakülte-okul işbirliğine yönelik çalışmalarda öğretmenlik mesleğinin önemi üzerinde daha fazla durulması,
- Müzik öğretmeni adaylarının, bu mesleğe özyeterlik inançlarını yüksek tutmak amacıyla, hizmet öncesi eğitimleri süresince fakülte-okul işbirliğine dayalı, öğretmenlik mesleğine ilişkin bilgilendirme ve özendirilmeye yönelik etkinlikler planlanması ve uygulanması,
- Müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretime yönelik özyeterlik inançlarını dört yıl boyunca izleyip değerlendiren ve onlara dönütler veren farklı araştırmalar yapılması,
- Benzer araştırmaların, hizmet içi müzik öğretmenliğinin kalitesini arttırmaya yönelik olarak müzik öğretmenleri üzerinde de yapılması, önerilmektedir.

Not: Bu çalışma 13- 15 Mayıs 2016 tarihlerinde Antalya'da 10 Ülkenin katılımıyla düzenlenen 7th International Congress on New Trends in Education – ICONTE'de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Atay, D. Y. (2003) Öğretmen Eğitiminin Değişen Yüzü, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V. S. Ramachaudran (Ed.), Encyclopedia of human behavior (Vol. 4, pp. 71-81). New York: Academic Press. (Reprinted in H. Friedman [Ed.], Encyclopedia of mental health. San Diego: Academic Press, 1998.
- Başaran, İ. E. (1996). Türkiye Eğitim Sistemi. Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Celep, C. ve diğerleri (2005) Meslek Olarak Öğretmenlik, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ertuğrul, H. (2006) Öğretmenin Başarı Kılavuzu, İstanbul: Nesil Yayınları.
- Çevik, D. B. (2010) Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimi Özyeterlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi [Investigation of pre-service music teachers music teaching self-efficacies with respect to some variables]. International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya, Turkey.
- Gibson, S. ve Dembo, M. (1984) Teacher efficacy: A construct validation. Journal of Educational Psychology, 76, 569–582.
- Günhan, B. C. ve Başer, N. (2007) Geometriye Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33 (68-76).
- Gürcan, A. (2005) Bilgisayar Özyeterliği Algısı İle Bilişsel Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişki, Eğitim Araştırmaları, 19, 179-193.
- Hofer, B. K. ve Pintrich, P. R. (1997) The Development of Epistemological Theories: Beliefs about Knowledge and Knowing and their Relation to Learning. Review of Educational Research, 67(1), 88-140.
- Koballa, T. R. Jr. ve Crawley, F. E. (1985). The influence of attitude on science teaching and learning. School Science and Mathematics, 85(3), 222-232.
- Özmenteş, S. (2011) Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi, Journal Of EducationalAndInstructionalStudiesInThe World, Volume: 1 Issue: 1.
- Pajares, M. F. (1992) Teachers' beliefs and educational research: cleaning up a messy construct. Review of Educational Research, 62(3), 307-332.
- Pallant, J. (2007) SPSS Survival Manual. U.S.A: Open University Press.
- Richardson, V. (2003). Pre-service teachers' beliefs. In J. Raths, & A. C. McAninch. (Eds.). Teacher beliefs and classroom performance: The impact of teacher education. (pp. 1-22). Greenwich, Connecticut: Information Age Publishing.
- Ritchie, L. ve Williamon, A (2007) Measuring self-efficacy in music, in A Williamon & D Coimbra (eds.), Proceedings of the International Symposium on Performance Science 2007 (pp. 307-312), European Association of Conservatoires (AEC).
- Sigel, I. E. (1985). Parental belief systems: The psychological consequences for children. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Temiz, Y. (2001) Öğretmenlik Eğitim-Aydınlanma, Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları.

Türkoğlu, A. (2005) 109 Soruda Öğretmenlik Meslek Bilgisine Giriş, İstanbul: Kare Yayınları.

Uysal, İ. (2013) Akademisyenlerin Genel Öz-Yeterlik İnançları: AİBÜ Eğitim Fakültesi Örneđi, Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2013, Cilt 3, Sayı 2, 144-151.

Yıldırım, F. ve İlhan, İ. Ö. (2010) Genel Özyeterlilik Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması, Türk Psikiyatri Dergisi, 21(4):301-8.

Yılmaz, M.Gürçay, D. ve Ekici, G. (2007) Akademik Özyeterlik Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33 (253-259).